

<https://xn--12c2c3a0acpd1b4b1l.com/?p=3936>

สัมมนาพระพุทธศาสนากับการแก้ปัญหาและการพัฒนา

สื่อการสอน 14 กันยายน, 2016 ปิดความเห็นบน สัมมนาพระพุทธศาสนากับการแก้ปัญหาและการพัฒนา

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. รู้จักหลักธรรมในการพัฒนาชุมชนและการจัดระเบียบสังคม
2. สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาพัฒนาตนเองและสังคมได้

สาระการเรียนรู้

การสัมมนาทางพระพุทธศาสนา

การสัมมนา คือการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็น เพื่อหาข้อสรุปในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยใช้หลักการ วิธีการ หรือกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่ง ในขั้นนี้ เป็นการจัดสัมมนาพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาและการพัฒนา โดยเน้นไปที่การพัฒนาสังคมและการจัดระเบียบสังคม โดยใช้หลักการ วิธีการ หรือกระบวนการทางพระพุทธศาสนา ผลที่ได้จากการสัมมนาสามารถนำไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมได้

เนื่องจากกิจกรรมนี้ มีความหลากหลายนักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ แล้วเก็บข้อมูลนำมาวิเคราะห์ สรุปผลการอภิปราย บอกแนวทางการปฏิบัติและประโยชน์ที่จะได้รับจากการสัมมนา ในขั้นนี้ จะได้ยกหัวข้อไว้ เพื่อให้นักเรียนได้ใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์และศึกษาเพิ่มเติม

พระพุทธศาสนากับการพัฒนาชุมชนและการจัดระเบียบสังคม

ในการพัฒนาสังคมและการจัดระเบียบสังคมนั้น พระพุทธศาสนาได้มีหลักคำสอนเกี่ยวกับเรื่องนี้หลายอย่าง ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างหลักคำสอนและวิธีการไว้ พอเป็นแนวทางให้นักเรียนได้ไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนี้

1. จักร 4

จักร 4 เป็นหลักธรรมที่นำไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง ตามความหมายได้แก่ ธรรมประดุจล้อทั้งสี่ที่นำรถไปสู่จุดหมาย มี 4 อย่าง คือ

1. ปฏิรูปเทสวะ คือ การเลือกอยู่ถิ่นที่เหมาะสม มีสิ่งที่แวดล้อมที่เหมาะสม
2. สัมปยุตตสัมปทา คือ การสมาคมกับคนดี หรือสัตบุรุษ
3. อุตตสัมมาปณิธิ คือ การตั้งตนไว้ชอบ ดำรงตนอยู่ในในธรรมและความถูกต้อง
4. ปุพเพกตปุญญตา คือ การได้ทำความดีไว้ก่อน หรือมีทุนดีได้เตรียมไว้ เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในอนาคต

2. ทิฏฐธัมมิกัตถวัตตนิกธรรม 4

หมายถึง ธรรมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ในปัจจุบัน หรือหลักธรรมอันอำนวยประโยชน์สุขขั้นต้น มี 4 อย่าง คือ

1. อุฏฐานสัมปทา คือ ถึงพร้อมด้วยความหมั่น ได้แก่ การเป็นผู้ขยันหมั่นเพียร ในการปฏิบัติหน้าที่การงาน และการประกอบอาชีพที่สุจริต
2. อารักขสัมปทา คือ ถึงพร้อมด้วยการรักษา ได้แก่ รู้จักคุ้มครอง เก็บ รักษา ทรัพย์และผลงานอันตนได้ทำไว้ด้วยความขยันหมั่นเพียร โดยชอบธรรม ด้วยกำลังงานของตนๆไม่ให้เกิดอันตรายหรือเสื่อมเสีย
3. กัลยาณมิตตตา คือ คบคนดีเป็นมิตร ได้แก่ รู้จักเสวนาคบหาคน ไม่คบไม่เอาอย่างผู้ที่ซัดจูงไปในทางเสื่อมเสีย
4. สมชีวิตา คือ เลี้ยงชีวิตแต่พอดี ได้แก่ มีความเป็นอยู่เหมาะสมตามฐานะของตนเอง รู้จัดกำหนดรายได้และรายจ่าย เป็นอยู่พอดีสมรายได้

3. นาถกรณธรรม 10

หมายถึง ธรรมสำหรับสร้างที่พึ่งแก่ตนเอง หรือคุณธรรมที่ทำให้ตนเป็นที่พึ่งของตนได้ มี 10 อย่าง

1. ศีล คือ การประพฤติดีมีวินัย ได้แก่ ดำเนินชีวิตโดยสุจริต ทั้งทางกาย ทางวาจา มีวินัย และประกอบสัมมาชีพ

2. พหุสัจจะ คือ การได้ศึกษาศดับมาก คือ ศึกษาเล่าเรียนสดับรับฟังมาก

3. กัลยาณมิตตตา คือ การรู้จักคบคนดี ได้แก่ มีกัลยาณมิตร รู้จัดเลือกเสวนา เข้าหาที่ปรึกษาหรือผู้แนะนำสั่งสอนที่ดี

4. โสวัจสตา คือ การเป็นคนพูดกันง่าย ได้แก่ ไม่ถือรั้นกระด้าง รู้จัดรับฟัง เหตุผลและข้อเท็จจริง พร้อมทั้งจะแก้ไขปรับปรุงตนเอง

5. กิงกรณียesu ทักขตา คือ การชวนช่วยในกิจของหมู่คณะ ได้แก่ เอาใจใส่ช่วยเหลือธุระและกิจการของหมู่คณะ ญาติ เพื่อนพ้อง และของชุมชน

6. ธรรมกามตา คือ เป็นผู้ใคร่ธรรม ได้แก่ รักธรรม ชอบศึกษา ค้นคว้าสอบถามหาความรู้หาความจริง รู้จักพูด รู้จักรับฟัง

7. วิริยารัมภะ คือ มีความเพียรขยัน ได้แก่ ขยันหมั่นเพียร พยายามหลีกเลี่ยงความขี้ ประจบความดี ไม่ทอดทิ้งธุระหน้าที่

8. สันตุฏฐี คือ มีความพอดี ได้แก่ ยินดี พึงพอใจแต่ในลาภผล ผลงานและผลสำเร็จต่างๆ ที่ตนสร้างหรือแสวงหามาได้ด้วยริ้วแรงความเพียรของตนเองโดยชอบธรรม

9. สติ คือ มีความระลึกคงมั่น ได้แก่ รู้จักกำหนดจดจำ ระลึกการที่ทำ คำที่พูด กิจที่ทำแล้ว และที่จะต้องทำต่อไป มีความรอบคอบ รู้จักยับยั้งชั่งใจ

10. ปัญญา คือ มีปัญญาเหนืออารมณ์ ได้แก่ มีปัญญาหยั่งรู้เหตุผล รู้ดี รู้ชั่ว คุณโทษ ประโยชน์มิใช่ประโยชน์ รู้จักพิจารณาวินิจฉัยในสิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริง

หลักธรรมเหล่านี้ เป็นหลักการพัฒนาชุมชนและการจัดระเบียบสังคม ที่ควรนำมาปฏิบัติ นอกจากนี้ยังมีหลักธรรมอีกมากมายที่ใช้เป็นหลักในการพัฒนา เช่น พรหมวิหาร 4 อิทธิบาท 4 ศีล 5 และกุศลกรรมบถ 10 เป็นต้น